

Debrece 1891

Debrece 1891 1591
145

Előfizetési árak:

Helyben, vagy postán küldve:
Egy évre 10 frt — kr.
Félévre 5 frt — kr.
Negyedévre 2 frt 50 kr.
Egy óra 1 frt — kr.
Egyes szám 4 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (nagy-uj-utca, 1702. sz.) bérmentve küldendő.

Előfizethető helyben:

Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében, Szinay Gyula kiadó lakásán (kis-csapó-utca 383. sz.) és a szerkesztőségben.

DEBRECZEN

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr.
 Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alku szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön beiktatásért 30 kr.
 Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újdonság sora 50 kr
 Nyilttéri közlemények minden petit sora 50 kr.
 Hirdetések fölvetetnek Szinay Gyulánál és a szerkesztőségben. Kéziratok vissza nem adatnak.

A m i t á s.

Minél tovább tárgyalja a képviselőház a közigazgatás államosítási javaslatát, minél nagyobb figyelemmel kísérik az ellenzéki szónokok döntő sulyu ellenérvelését, tartozzék bár az ember bármely párthoz: annál inkább meg kell győződnie: hogy a kormány e javaslatának egész tartalma határozottan csak amitás.

Vizsgáljuk csak egészen elfogulatlanul a dolgot. Mi volt a javaslat indokolásában, mi szükség juttatta e javaslatot a törvényhozás asztalára? A kormány szerint: a közigazgatás »javítása«, az önkormányzati jogok »bővítése«, (!) ennek termékenyítése az önkormányzati élet talaján s végre »az állam erősítése«. Tehát eszményileg szép, nagy s nemes elvek. S miáltal történék a regenerálás? A következők által:

A közigazgatás megjavul, ha a tisztviselőt nem választják, de a belügyminiszter nevezi ki a főispántól a falusi jegyzőig, egyelőre még meghagyatván a községi bíró választás. Ugyan hogyan és miért javul meg? Azáltal és azért, hogy a belügyminiszter ama választott tisztviselők nagyobb kontingensét kinevezi. Tehát ez a kinevezés valami olyan csodát fog létrehozni, aminőt tulajdonítottak a keresztyénség csecsemő korában a Jordánban való megkeresztelkedésnek, formájában nem fog megváltozni a közigazgatás; ugyanazok a tisztviselők ugyanazon hatáskörrel fognak

adminisztrálni. Hát eddig miért nem adminisztráltak jobban? Mert nem voltak kinevezve. Lám, milyen egyszerűen lehet megoldani az adminisztráció kérdését! Szinte hihetetlen, hogy a kormány nem jött rá előbb, hogy ez üdvös egyszerű reformmal, sürgősebb teendők nem léteben elvárt addig, amíg a jelen országgyűlésből csak egy ülészak van hátra, amikor az általános választásoktól alig hónapok választják már el.

Ez a közigazgatási rész, hát ez vajon önkormányzati hangon hangzik? A kormány vádja az, hogy az önkormányzati elemek nem vesznek részt a hatósági életben, nem érdeklődnek eléggé a maguk ügyei iránt. Meglehet. Ez esetben valami olyan szerre volna szükség, ami az önkormányzati szerveket, ha azok elzsibbadtak, ha ellustultak, életre keltse, mozgásba, működésbe hozza. Ezt célozza-e a javaslat és mivel? Azzal-e, hogy az önkormányzati faktoroktól elveszi a választás, a statutum-alkotás jogot, hogy a panasz és kérvényezés terére utasítsa? Akik most szüknek érezvén az önkormányzat körét s nem érdeklődtek iránta, érdeklődni fognak-e akkor, amidőn nem tehetnek semmit, bárhogyan akarják is? Miféle lucus a non lucendo ez? Avagy a tanult, okos, független emberek azért járjanak el az évszaki ülésekre, hogy hódolatukat bemutassák a kegyelmes miniszter unak valamely szerény formában tartott panasz, vagy kellőképen meg is indokolt alázatos folyamodvány alakjában is.

Hát az állam, ez a mindenütt lábat-

lankodó állam, aki mindig ott jár, a hol nincs keresni valója, aki soha sincs, mikor keresik, ugyan mit nyer a javaslat által? Talán erőt és tekintélyt a nemzetiségek ellen? Hát eddig miért nem akart erős és tekintélyes lenni? Ki gátolja abban, hogy megtorlást vegyen a rajta elkövetett sértésekért? A választott tisztviselő, az »árnyékmege?« Nem emlékszünk, hogy a kormány egyhamarjában, a mikor az államot durván megsértették, erélyes megtorlást követelt volna. Ilyenkor mi kerestük az államot és nem találtuk, hívtuk és nem jelentkezett, mondtuk, hogy bántották és nem mondta, hogy fáj a bántás; nem röstelte gyöngé, megtehetetlen voltát.

De hát az állam a kormány értelmezése szerint olyan furcsa valami, mit a magyar, ha akarom vemhes, ha akarom nem vemhesnek mond; az az, van is, meg nincs is. Amikor szimbolumait meggyalázzák, amikor faj agitátorok a legvakmerőbben izgatnak ellene: akkor nincs sehol, jogait nem reklamálja senki, gyalázataért nem kér számot senki.

De bezzeg mindjárt előáll, mindjárt gyöngének, tehetetlennek érzi magát, mindjárt erőt és hatalmat kér, mihelyt a kormánynak valamely oly jogra, oly hatalomra van szüksége, amit a nemzet magának tartott fenn.

Ne ámítsák a nemzetet, ne játszunk a szavakkal. A jó közigazgatás igen kívánatos valami, az erős önkormányzat is az, sőt leginkább a hatalmas állam. De hát nem ezekről van most szó. Szó

A DEBRECZEN TÁRCZÁJA.

BETEGEN.

I.

A hajnal künn már ablakomra
 Akasztá rózsás fátyolát,
 S fényéből csak egy árva sugár
 Sem mosolyg hát szobámba át.

Olyan sötét körültem minden:
 Gyász mezben jár-kelek itt,
 Kórágymra olyan sötéten
 Tapasztja siró szemeit.

— Mért sirsz, minek siratsz? korán még,
 Meggyógyulok még én, ne félj.
 ... Harang kondul ... hajnalra huzzák...
 — Meggyógyulsz fenn — felel — remélj!

II.

Az én végrendeletem
 Csak e néhány levél;
 Adjatok, a kinek szól
 Ha már — ki irta volt — nem él.

Ezt jó barátaimnak;
 Kevés volt bár, de hü.
 Megtudja-e köszönni
 Hűségök' e néhány betű?

S ki itt e földi létben
 Nem lehetett enyém:
 Hadd lássa még e más' az
 Értem omlott könnyet szemén...

E végsőt jó anyámnak...
 Óh itt lehull kezem,
 De — tudja ő, mit irnék,
 S én a sirban is érzem.
 (Székelyhid.)

Tóth József.

Katona dolog.

(Adat a »Don-Miguel« nevet viselt 39-ik gyalogezred történetéhez.)

Kapás Peti, vámos-pérecsi születésű vén baka, már rég megmondta azt, hogy a katonaélet nem ér addig egy falat prófóntot sem, míg az Oláh-kaszárnya kapukulesa nincs birtokába mindenjóra való legénynek. Hogy mennyire igaza volt, bizonyosága az itt leírandó eset.

(Megbocsát kedves Kapros Gábor bátyám azért, hogy, — ha ő e lapok hasábjain oly kedélyesen emlékezett vissza a veresapokásra — én is elmondandó vagyok egy rövidke katonai élelményt?)

Az 1850-es évek elején csak annyira volt a csapó-utczai Oláh-kaszárnya a hatvan-utczai kuttól, mint most; csak az a kis különbség volt, hogy akkor a mostani Mendelovits szivartózséje és ujságáruháza főtárgyalóhelyiség volt és mint ilyen előtt, egy sárga feketé kis deszkabódé állott.

Természetesen, nem részesülhetett minden baka a szerencsének azon kitüntetésében, hogy a kiscsapó-utczai kuttnál találhassa fel szíve legfőbb óhaját, hanem el kellett e végett mäsírozni a más idegen helyre is. Ha pedig a távolban megperdülő vagy megharsanó »czapfinstráng« ott találta: a pangánatos hősnek kezébe kellett fogni lábait és ha tiz perczzel elkészt, izzadva állt meg a »kaszárnya«-nak csufolt bagoly fészek kapu-ajtója előtt és a kulcslyukon káröröm vijjongván felé, hogy: »hát most mi is lesz?«

Ily kételyek által marcangolotva állt

van arról, hogy a kormány tizezer emberrel többet tartson a markában, hogy akarata érvényesítésére alkotmányos és törvényes ürügy alatt újabb tizezer zsoldost fölhasználhasson. Akarja ezt megadni a nemzet? E kérdésre már közelebb alkalma lesz válaszolni.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése július 4-én.

A szombati ülésen emelkedett föl a közigazgatási vita szónokainak a száma kerek százza. Kossa Dezső, a századik szónok, nemcsak lendülettel és tartalmasan bebizonyította, hogy az »államosítás« hamis jelszava alatt a kormány semmi egyebet nem akar elérni, mint a saját mindenhatóságát. Valóban nagyszabású volt a nemcsak terjedelménél fogva, a Papp Elek beszéde. A nádudvari kerület képviselője pompásan mutatta be, hogyan lehet valaki igazán tanult, az európai műveltség zeminthjén álló ember professzori vaskalapos nagyképesség nélkül. A harmadfel órán keresztül nagy figyelemmel hallgatott beszédnek különösen sikerült részei voltak azok, melyek a kormánypart meg a függetlenségi párt demokracizáját, továbbá, a melyek a választást meg a kinevezést állították egymással szembe. Volt ebben a beszédben humor, ötlet, sőt helyenkint páthos is a Papp Elek büszke lehet igazán nagy sikerére. Ezzel a közigazgatási vita hetfőre halasztatván, Fejérváry honvédelmi miniszter felelt a honvéd ezredek s a közös hadseregből a honvédséghez történt athelyezések tárgyában hozza intézett interpellációkról. A tényeket, melyeket a szemere vetettek, kénytelen volt elismerni s azért arra szorított, hogy nyomorek ürügyekkel mentegesse az eljárását. Ugy Ugron Gábor, mint Polónyi Géza meczáfolhatatlanul mutatták ki, hogy a miniszter nem oda vág, a hova néz, mert intézkedéseinek semmi más eredménye nem lehet, mint a honvédség nemzeti szellemének megrontása és demoralizálása. A többség le volt sújtva a hallott igazságoktól, hanem azért a választ tudomásul vette. Az ülés végén Ugron Gábor terjesztett elő egy nevezetes interpellációt, kérdést tevén a hármasszövetség megújítása felől. Így oszlott el az ülés d. u. 3 óra felé nagy izgatottság közt.

Kossa Dezső Szederkényi Nándor határozati javaslatát pártolja.

Papp Elek: Ha volna obstrukció, amiatt a miniszterelnököt érhetné a vád, aki ilyen javaslatot adott be, s a többséget, mely terdet fejét hajt a miniszter előtt. A miniszterelnök nem tehetne jobbat és államférfihoz méltóbbat, mint azt, ha visszavonná a javaslatot. (Ugy van! balról.) — Azon demokraczia, melyet a kormány e javaslattal akar csempészni, nem demokraczia. A kormány csak igéri a garanzialis törvényjavaslatokat, mint a cigány hazugsággal tartja a lovat. (Nagy tetszés a szélsőbalon.) A tuloldalon zürzavar uralkodik, nem tudják, miről van szó. (Ugy van! balról), csak egyet tudnak, azt, hogy mit akar a miniszter. Ez a javaslat eszébe juttatja a debreczeni kupeczet, a ki azt mondá egy lóra: ha olyan lenne elől, amilyennek lennie kellene hátul, jó lenne. (Nagy derűtség.) Polemizál Horvath Boldizsárral, aki annyi kifogásolni valót talált a javaslaton s mégis elfogadja. Minő bizalommal lehet a mérsékelt ellenek Szapáry gróf ígéretei iránt, midőn ő 1861-ben Szolnokon határozati programmal vállalt mandátumot, de alig jött föl, már fölirati lett; Hevesben a legnépszerűbb alispán volt, mégis ő volt az, aki királyi biztosképen kiküldetvén, lakatot tett a megye szájára! Tehát már korán példát adott a szótartásból. Védi a választott tisztviselők stabilitását; sőt, hogy a megye adminisztrációjában ne álljon be nagy zökkenés, meg lehetne csinálni a dolgot akképen, hogy egyik ciklusban választanék az alispán, másikban a főjegyző s így tovább. A nemzetiségi kérdés megoldását nem a porosz kodex másolásával lehet megoldani, hanem állítsunk föl iskolákat minden községben, mint azt a porosok teszik; de nem olyan tisztviselők kinevezésével, akik a nép bizalmát nem bírják. Sokkal nagyobb biztonsággal teszi le a tisztviselők sorsát a választók, mint a miniszter kezébe. (Helyeslés a szélsőbalon.) Kövessük Szürmay ítélő bíró példáját, a ki fiának végrendeletében meghagyta: Egyik fiadat Tamásnak kereszteltesd, hogy ne higgyen a németnek. A javaslatot nem fogadja el. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.)

Öt perc szünet után következnek az

interpellációk.

Fejérváry Géza br. honvédelmi miniszter válaszol Ugron interpellációjára. Igaz, hogy felszólította a honvédezedéseket, lépjenek át gyakorlat végett önként a közös hadsereghez, mert a honvédségnél nincs alkalmuk nagyobb csapattesteket vezetni. Annak szükségét már a hetvenes években belátták. Az ezredek minden kényszer nélkül hívták föl, aki megmarad, azért az ép oly könnyen lehet tábornokká, mint a ki a közös hadseregben szolgál, ha hivatásának megfelel. (Ellenmondások a szélsőbalon.) A közös hadseregből vettek át tiszteket, mert szükség volt tisztekre, tehát át kellett helyezni 162-öt, sajnálja, hogy többen nem jelentkeztek, mert még mindig 90 tiszt hiányzik. Arra nem is felel, hogy ő megrontotta volna a honvédség szellemét. A zászló teljesen megfelel a törvény követelményének, mert honvéd zászló épen olyan nagy, (Óriási hahota balról) mint a közös hadseregé. (Helyeslés jobbról.)

Ugron Gábor: A nemzetnek joga van az önálló hadsereghez. Csak a kényszerhelyzet miatt egyezett bele a közös hadseregbe. A miniszter azon állítása, hogy magasabb kiképzetést szerez meg az ezredek a közös hadseregben, az szemfényvesztés. A honvédezedések határozott hátrányban lesznek. A tisztkart be akarják olvasztani a közös hadseregbe. (Ugy van! úgy van! a szélső balon.) Nem a honvédség szellemét, hanem a közös hadsereg kegyét fogják keresni. (Zajos tetszés a szélső balon.) A választ nem veszi tudomásul. Kéri a házat, tűzze ki az interpellációt tárgyalásra.

Polónyi Géza nem veszi tudomásul választ.

Fejérváry báró miniszter viszon válasza után a ház többsége tudomásul veszi a választ.

Végül Ugron Gábor intéz interpellációt a miniszterelnökhöz: való-e, hogy a hármasszövetség megújított, hány évre és be fog-e a törvénykönyvbe cikkelyeztetni?

— **A közigazgatási általános vita,** minthogy ismét újabb szónokok jelentkeztek, minden valószínűség szerint csak a hét végén fog befejezteni s akkor kerül a sor a záró beszédekre. Nem érdektelen tudni, hogy a függetlenségi és 48-as pártnak még 25, az

Petrás Gyurka egy este a »kaszárnya« kapujtója előtt. Ő ugyan idejekorán érhetett volna haza, ha az az átkozott czapfinstráng tizenöt percczel később ben esik.

Aggódva leselkedik tehát a kaszárnya körül; kerülgeti, mint macska szokta a forró kását. De miután a bemehetésre nem volt alkalom: visszandult a hatvan-ötöze felé. Igen, de a fővárta előtt füleibe dörge a »Halt! Wer da?«...

— Gut Freund! — válaszol ő és egy perc alatt felismerte falujabeli kenyeres pajtasát: Kapás Peti.

— Hát hol jársz te itt, ily késő órában, Gyurka tesvir?!

— Néz tesvir, Julival el tanáltam írzelgni az hatvany-ötözezi kúten, s' osztán mikor az kaszárnyához írtém, hát mán kizártak. Ez a eczzerü hestória.

— Tizen értem én azt; de mi lesz holnap? Őt nap bizomos!...

— Igen, ha avval víge lenne. Rettenetesen szurkolok tesvir. Nem tuezze-i valami okos tanácsosal szögálni?

— Ugyan hunn vennék azt ilyenkor? Az inspekeziós staamesternél mán ugy is be van jelentve.

— Kedves tesvir, ha akarsz segíteni, akkor lehet — válaszolá Petrás, kinek furlangját a szorult helyzet ugyancsak neki dagasztotta. Megmondom, hogy mit tegyünk. Te gyorsan megbetegszel és beülsz az »sildháza«-ba. Én felveszem patronáskádát, csáködat és puskádat így betegen találalak itt és hogy a poszton legyen valaki, hát felváltottalak.

Kapás megértette a dolgot és miután jó bajtárs és még hozzá földi kérelmét teljesíteni kell e muszály is: nyomban meg is betegedett és leszerelt. Petrás meg felöltözött, elfoglalta a posztot, mely ott állt a »császár« nevében.

A ravasz Petrás jobbnak tartotta, ha jelentést küld be a főörtség szobájában szivarozgató tisztekhez. Megkért tehát egy polgárt, ki elsőben ott elment, hogy menjen be és mondja meg a »napos« tisztnak, hogy a poszt »megbetegedett« és a várta-kommandás váltsa fel. De mondja meg egyuttal azt is, hogy már egy másikkatonán áll a poszton, ki egyelőre vigyáz a betegre. Ez utóbbi szavakat különösen figyelmebe ajánlotta a küldöncnek.

A czibil eleget tett megbízatásának s néhány perc múlva a frájter hozta az új embert.

Mindketten egyszerre lettek felváltva és Petrás karján vitte be beteg barátját az örség szobájába.

Mialatt orvosért küldtek, Petrás elbeszélte a napos tisztnak, hogy kevéssel czapfinstráng előtt elment a poszt előtt és ott találta Kapást nagy betegen. Miután ő nem tehetett elég kötelességének, úgy vélekedett, hogy a szolgálatban meg sem eshetik kár, hát at is vette mindjárt bajtárs fegyverét és magát a posztot is.

— Ugy tett, mint a hogy egy derék katonához illik — mondá a tiszt — ki lélekjelenléte által kötelességét dícséretes módon teljesíti. Holnap reggel az örnagy urnak bejelentem az esetet.

Időközben a doktor is megerkezett. Megvizsgálta a beteg üterét és nyelvét; aztán úgy vélekedett, hogy a baj márszünőfélben van és csakhamar vége is lesz. Megrendelte azonban, hogy egyelőre csak nyugodjék a »pries«-en és az éjjel ne menjen a posztra. »Ha holnap reggelig jobban nem lesz tevé hozza — akkor ispotalyba vele!«

Mikor a doktor reggeli nyolcz órára vizitre jött, Kapás már jól érezte magát és ugy

Ugron pártnak pedig 9 tagja van, a ki eddig nem vett részt a vitában. Ezek természetesen nem fognak mindannyian felszólalni, minthogy többen erre nézve betegség vagy egyéb ok következtében akadályozva vannak, körülbelül 20-an azonban még minden valószínűség szerint beszélnek. A szavazásra ezek szerint csak úgy július 17—18-ika körül fog jöhetni a sor, s akkor, a javaslat általánosságban elfogadtatván, hallomás szerint Szapáry beleegyezik a tanácskozások elnapolásába. Erre állítólag a legközelebbi minisztertanács eseményei, nevezetesen Szilágyi Dezső igazságügyminiszterrel történt összejárulása birta rá.

Dr. Haynald Lajos.

A magyarországi róm. kath. egyháznak, mely nem régen veszítette el Simor János esztergomi hercegprímást és Mihálovics József zágrábi bíbornok-érseket, ismét nagy gyászja van: Dr. Haynald Lajos kalocsai bíbornok-érsek f. hó 4-én, szombaton déli 1 órakor, hosszas szenvedés után elhunyt. — Haynald a legismertebb magyar főpapok közé tartozott, ki tudományossága, áldozatkészsége s hazafiassága által disze volt a kath. egyháznak. Nevét a külföld is jól ismerte s halálának híre mindenütt, a más hitfelekezetbeliek is, őszinte részvételt fogadták. Temetése szerdán d. e. lesz, ugyanolyan ünnepélyességek közt, mint annak idején a primás temetése. A kitűnő főpap halála közös vesztesége mindannyiunknak s ravatalát egy gyászoló nemzet veszi körül.

Életrajzi adatai röviden a következők: Született 1816. október 3-án a nógrádmegyei Szécsényben. Atyja: István, gróf Forgách József kamarásnál mint nevelő és titkár volt, anyja pedig Trüttner Franciska, Trüttner Ferencz váci szücsmester leánya. Iskoláit kitűnően végezvén, 1830-ban, 14 éves korában az esztergomi növendékpapok közé Pozsonyba vétetett fel s a bölcsészeti tanfolyamot Nagy-Szombatban, a hittudományt a bécsi Pazmaneumban végezte, mint a felsőbb papi nevelőintézet növendéke, ugyanott a hittudori oklevelet elnyerte. 1839-ben pappá szenteltetvén, két évig a pest-lipótvárosi és a budavári plébániákon mint segédlelkész működött s a »Religió és Nevelés« cz. lapba írt. 1842-ben az esztergomi presbiteriumban az encyclopaediai theologia tanára lett s ez állásban maradt 1846-ig, szabad idejét a természettudományok, különösen a növénytanak szentelve. Beutazta ez időben Nyugat-európát s a Wetzer-Welterféle »Kirchenlexikon« számára a magyar egyháztörténelemre vonatkozó czikkeket írta. — 1846-ban Kopácsy hercegprímás által primási titkárrá s ennek halála után a primási szék-

üresedés alatt irodaigazgatóvá nevezetett ki, mely minőségben Scitovszky mellett is működött. Haynald L. magas műveltsége s tehetségei által magára vonván a bécsi udvar figyelmét, alig 35 éves korában Kovács Miklós erdélyi püspök coadjutorává lett; Kovács halála után pedig 1852-ben utódjául, bár 6 vonakodott egy évig, erdélyi püspökké nevezetett ki s rá két évre (1854.) a titkos tanácsosi címet nyerte el. Püspöki állásában sok érdemeket szerzett, különösen az egyházfegyelem megszülditása s a népiskolák emelése körül. Különös hírnevet szereztek neki vonzó egyéniségén kívül egyházi szónoklatai. Az 1860-iki októberi diploma után megindult politikai mozgalmakban a jogfolytonosság elve mellett foglalván állást, egyike volt azon pártvezéreknek, kik Erdély unióját sürgették. Az 1861-iki országgyűlésen e tárgyban tartott beszéde nagy felűnést keltett s Bécsben nem a legjobban vették, de teljesen kiérdemelte a köztiszteletet azon hazafias tette, midőn az 1863-iki szombati tartománygyűlésről eltávozott s inkább ott hagyta püspöki székét, semhogy a Schmerling-Nádasdy kormány politikájának meghajolt volna. Az erdélyi püspöki székét odahagyva, a pápa a karthágói érseki címmel tisztelte meg s Haynald Rómába ment a Vatikánba, hol a rendkívüli ügyek tárgyalásával megbízott congregatio tagja lett. Az egyház egybegyűlt püspökeinek megbízásából háromszor tolmácsolta (1862, 1863, 1867.) hódolatukat Szent Péter trónja előtt. De nehezteléssel fordult el IX. Pius tőle, midőn a vatikáni zsinaton a reabszolásnak nem engedve, ellenzéket csinált a csalhatatlansági dogma proklamálásának. — 1867-ben kalocsai érsekké kinevezetvén, visszatért Magyarországra. Érseki megyéjében is hasonló tevékenységet fejtett ki, mint erdélyi püspök korában. Pius halála után XIII. Leo pápa a bíbornoki méltóságra emelte, kitüntetvén az angyalokról nevezett b. sz. Mária áldozárbíbornoka címmel. 1889-ben ülte meg áldozársága félszázados jubileumát, az egész ország őszinte ünnepeltetése mellett. Haynald Lajos kalocsai érsek részvétét a magyar egyházi, politikai, tudományos és társadalmi élet sokágu mozgalmában mindenki ismeri. Ott volt ő a magyar főpapság élén a felsőházban, a delegációk, a horvát regnikoláris bizottság elnöki székeiben, a magyar akadémiában, a Szent István társulat gyűlésein, az »Oszták-magyar monarchia írásban és képből« szerkesztő bizottságában, a földhitelintézet igazgatóságában, az országos kongresszusokon, öreg jeleseink jubileumain épp úgy, mint a főrangú világ esküvőin és jeles művészek oldalán, Lisztel, Munkácsyval. Főpap, politikus, tudós, író és műba-

rát volt. Jótékonyága az egész ország elismerését érdemelte ki.

— **A chilei rémnapiok.** Az angol lapok borzasztó dolgokat közölnek a chilei rémuralomról s Balmaceda elnök kegyetlenkedéseiről. A »Girald« torpedonaszád tisztjei és emberei át akartak pártolni a kongresszistákhoz, egy társuk azonban elárulta őket. Erre az »Almirante Lynch« hadihajót küldték a naszád ellen, mely a legénységet és a tisztet Santiagoba vitte, hol két napig penészes börtönben éhezették, kegyetlenül megkínózták, azután pedig a város piacán agyonlőtték őket. Balmaceda parancsára majdnem valamennyi politikai foglyot félholtra kínoztak. Még az aszszonyokat sem kímélték, börtönbe vetették őket, éhezették, szomjaztatták, azután a katonák kényére bízták. A foglyokat arra kényszerítették, hogy tüzes vason járjanak, azután pedig szöveget és gombostűket vertek testükbe. Egy öreg asszonyt, kinek fia a kongresszistáknál harezol, megkorbácsoltak, megkínóztak s mikor holttestét hozzátartozóinak kiadták, harmincz jelentékeny sebet találtak rajta. A hírlapírók közül is többeket agyonlővetett Balmaceda.

BELFÖLD.

Erdélyrészi képviselők értekezlete. Mint a »B. H.« ertesül, Bethlen Gábor, Horváth Gyula s kívülök még több erdélyrészi képviselő értekezletet tartott Kemény János bárónál. Az értekezleten elhatározták, hogy a jövő általános választásokra egyesülnek az Ugron párttal a magyarországi képviselő-import ellen és csak kivételesen támogatnak és fogadnak el magyarországi kapacitásokat. Számítanak arra, hogy az értekezlet elhatározatát valamennyi erdélyrészi képviselő elfogadja. (?)

A középiskolák tanári szükséglete. A közoktatásügyi miniszteriumban újból revideáltatván, különösen a felekezeti középiskoláknál hiány mutatkozik latin nyelvi, francia nyelvi, német nyelvi, ábrázoló mértani és rajztanárokban, míg a többi szakoknál, nevezetesen a magyar nyelvénél, történelemnél, földrajznál, természetrajznál, mgnyiségtanál, természettanál és vegytanál tanárokban fölsőleg van, a mi a pályaválasztó iftuságnak tájékoztatásul szolgálhat.

Vegyes hírek. A főváros magyarosodása örvendetesen halad előre. Míg ugyanis ez előtt tíz évvel a főváros lakosságának csupán fele része volt magyar, most már több mint kétharmad része (100,000 lakóból 68,000) magyar. — Az osztrák-magyar államvasut megváltása. Baross kereskedelmi miniszter befejezte tárgyalásait Tausiggal, az osztrák-magyar államvasutársaság elnökével, a társaság magyarországi hálózatának államosítása alkalmával történt leszámlások tekintetében támasztott reklamációk tárgyában. — Az új munkácsi püspök. A kir. kézirat, mely Firczak Gyulát munkácsi püspökké nevezi ki, már leérkezett a kultuszminiszteriumhoz. A kinevezést a hivatalos lap egyik közelebbi száma fogja hozni.

KÜLFÖLD.

A porta és Ferdinánd fejedelem. A porta, a legújabb konstantinápolyi hírek szerint, fermánt készít elő, melyben Ferdinánd fejedelemet elismerni s Kelet-Ruméliának bekebelezését elrendelni fogja.

Egy kozák kapitány kémkedése. A múlt hónapban egy kozákkapitány fogott itt el a krakkói rendőrség kémkedés bűnyuja miatt. Rögton megindították ellene a büntető eljárást s eredménye az lett, hogy egy havi büntetésen kívül az osztrák-magyar monarchia területéről örökre kitiltották. A kaszárnyában töltötte ki fogságát s azonnal a határra szállították, a honnan hazájába küldték. Irományait azonban lefoglalta a rendőrség, mert sok olyan kompromittáló van köztük, hogy a kémkedés vádjá minden kétséget kizárólag beigazolódott.

Vegyes hírek. A német császár pár jul. 4-én Angliába, Windsorba érkezett. A felségeket a sűrű neptömég lelkesülten üdvözölte. — Halálozások. Dolgorukow Andri-

rátszott, hogy az éjeli nyugalom megitt rajta.

Petrás azonban úgy vélekedett, hogy ez a kis história kitűnően jól végződött és tekintetben Kapás is bölcsen megegyezett vele.

Az ügy azonban szabályszerűen a »platzkommandó«-hoz került és ezzel elég lett tőve a »reglama« minden követelményének.

Egy hét múlva azonban megjelent a komendó-parancs, mely a helyőrség minden századánál felolvastatott és a legénységnek három napon át megismételtetett.

A »parancs« így hangzott:

„Petrás közlegény e hó 7-én — kevéssel a czapfenstreich előtt — épen a midőn a kaszárnyába igyekezett, (milyen katonai pontosság!) egy posztot talált, a ki hirtelen megbetegedett és a miatt nem teljesithette tovább »szolgálatát. Kötelességét e válságos perczen öntudatosan felfogva, Petrás közlegény átvette a szolgálatot, hogy annak folytonosságát megőrizze, míg a sürgetett felváltás megérkezik.“

„A lélekjelenlét és morális kötelességérzet e jele felsőbb helyen is tetszéssel fogadtatott s az ezennel meg is dicsértetik és

»minden katonának hasonló esetekben« (tudtak volna csak!) dicső példaulajánlatik.«

Másnap délben a nap hőse bemutatott a tisztikarnak, hol őt ezüst forint jutalmat kapott, mely összeget maga az ezredes tette a Petrás markába.

— Tud-e írni és olvasni Petrás? — kérde az ezredes.

— Nem tudok ezredes ur!... Nem volt időm megtanulni!

— No, nem baj!... Az olyan derék legény, mint maga, mindig segíthet a baján; de ez mégis nagy kár, mert most megtettem volna — altisztnek! »Kehrt euch!... Marsch!«

Este felé Petrás oda sompolygott a Kapás ágya mellé s fülebe sugta:

— Tesvirl!... Gyere, illanjunk el. Ígyuk el az öt pengő forintot! betegségedért jó lesz egy kis vigasztaló. De lassan, hogy meg ne tudják!

Egyébiránt még sok »visszaemlékezés«-re érdemes esemény is történt a 39-ik »Dom-Miguel« nevet viselt ezrednél, — s ha időm megengedi, lehető röviden elmondandó lesznek.

Addig is: béke velünk és jóakaratt!...

Nekérdki.

jevics Wladimir herceg, Moszkva volt parancsnoka és a császár főhadsegede, meghalt Parisban, hol néhány napig időzött. Ugyanott hunyt el a napokban Cogolniceanu, volt román miniszter is. — Anglia és a porta közt az utóbbi időben közeledés történt, mely White nagykövetnek Gasteinből visszaérkezése után az eddig vitás egyiptomi kérdés megoldására fog vezetni. — A zsidók Jeruzsálemben. A londoni »Jewish Chronicle« Jeruzsálemből arról értesül, hogy oda hetenként 200—300 vagyonatlan zsidócsalád érkezik. A nyomor elérte a legnagyobb fokát. Tífusz és vörheny-láz ütött ki. A nyomort növeli a kenyér árának emelkedése.

Fölvívás előfizetésre.

A harmadik negyedév kezdetével bizalommal kérjük föl t. előfizetőinket az előfizetés megújítására.

Lapunk, mint a debreczeni és vidéki olvasó közönség kipróbált közlönye, híven szolgálja a közügyeket, első sorban a város és vidékének érdekeit, e mellett hű tükrök az országos és külföldi eseményeknek is.

A napi-renden lévő kérdésben, a közgazgatás államosításának kérdésében, lapunk az önkormányzati és választási rendszer fenntartása mellett harszol, a jogokat elkobozni akaró kormányval szemben. A nagy vitát, mely a képviselőházban foly, részletesen ismertettük s a kérdést, mely mindannyiunkat érdekel, minden oldalról megvilágosítjuk. A »Debreczen« mindig ott volt a nemzeti jogokért küzdők sorában s feladatát most is híven és lelkiismeretesen betölti.

Azon igérettel, hogy lapunk szellemi részére ezután is nagy gondot fordítunk, kerjük az előfizetések megújítását.

Videki t. előfizetőinket, különösen az olvasó köröket és kaszinókat arra kerjük, hogy előfizetéseiket ne könyvarusi úton, hanem a kiadóhivatalhoz intézett postai utalványon újítsák meg, mert a könyvarusi közvetítés — különösen ha számosan veszik azt igénybe — nekünk tetemes kárt okoz. Együttal tisztelettel kerjük hátralekös előfizetőinket az előfizetési díjak beküldésére, hogy kötelezettségeinket mi is pontosan teljesíthessük.

Előfizetési árak:

Egy évre . . .	10 frt.
Fél évre . . .	5 frt.
Negyed évre . . .	2 frt 50 kr.
Egy óra . . .	1 frt.

A »Debreczen« szerkesztősége és kiadóhivatala.

Ujdonságok.

Vihar.

Debreczen, július 6.

Az elemek ugyancsak meglátogatták Debreczont, mert alig van nap, hogy valami fel-fordulást ne csinálna a városunkban a tűz, a víz, vagy a jég. A napokban tüzvészek okoztak kárt, szombaton és vasárnap delután pedig vihar és jégverés volt, melynek káros hatása nemcsak az utcákon, de a termőföldeken is megdöbbentő látványt nyújt. Szombaton d. u. 5 óra tájban az égen sötét fellegek tornyosultak, melyek már fél óra múlva úgy öntöttek a vizet, mintha esőből jött volna. A határon pedig jégverés volt, mely kegyetlenül pusztította a vetéseket, különösen a kukoriczát és dohányt. De a szombati vihar hamar lecsendesedett s hozzá sem hasonlítható a tegnaphoz, mely különben egész varatlanul lepte meg Debreczont. Déután meg egető nap sütött s az utcákon esernyő nélkül, világos nyári ruhákban sétált a vasárnapi közönség. Egyszerre 4 óra felé nyugot felől hatalmas szél kerekedett, melynek csipős hidegsége megborzongatta a hatat a járkelőknek. Alig nyolcz percz mul-

va már sötét fellegek borították el a napot s a szél még hatalmasabban kezdett sivitani, az eső is megeredt és egyszerre megtisztultak az utcák, de sokakat már utközben ért az eső.

Alig néhány perczre már oly hatalmas vihar kerekedett, mely a fakat tövestől szakgattá ki az utcákon, az erdőn és a kertekben. Sok helyen a házak tetejét alaposan megrongálta a nagy szél és az eles eső s a villám is lecsapott egy-egy helyen.

Már szombaton a pacsirta- és a nyil-utcákon lecsapott a villám, sőt a piac-utcán a nagy trafik előtt egy fél méternyi széles üreget vágott a burkolatba. Tegnap, az ispotály mellett levő ujonnan épült fuiskola előtt csapott le a villám, mely az iskola kerítésének oszlopát szilánkká törte. Érdekes dolog az, hogy mikor a vihar elmúlt, a babonás öreg asszonyok seregétől rohantak összeszedni a szilánkokat, mely a csizió szerint pompás gyógyító szer, de nagy volt a fájdalmuk, mert a szilánkok nem voltak megpörkölvé, így pedig nem használnak semmit.

A városban is sok kárt tett a vihar. A kis-templom bazárban, a Kunz-üzlete felett a pléh-tetőt leszakította a szél, a külső utcákon pedig a görék és ólak tetejét úgy kapkodta fel, mint a pelyheket. A ház előtti fakat kicsavarta a vihar s estefele minden fás utca tele volt összetépett lombokkal. A galambduczokat, madarakat mind leseperte a szél a földre s kivált a hatvan-utcán száznál több madár feküdt a földön esurron-vizesen. Egy cigány ugyancsak tele szedte a ruháját a pompás peccenyének valóval.

Az erdőn rengeteg pusztítást vitt végbe a vihar. A százados fák közül is sokat kicsavart, összetört. A Margit fürdő pléh tetejét pedig leszakgatta s okozott vagy 3 ezer forint kárt. A szőlőskertekben is rengeteg a kár, a kukoricza földeken mindenütt derékban törte ketté a szél a kukoriszárakat, a kis dinnyéket is kimosta a földből a nagy víz. A város utcáin olyan vizár volt, mintha valami folyó öntött volna ki.

Ma pedig már gyönyörűen ragyog a derült ég, mintha a természet ellentétjén mosolyogna. No de, csak lementével dicsérik a napot!

* Baromfi-tenyésztők közgyűlése.

A »Debreczen és vidéke baromfi-tenyésztő egyesülete« tegnap d. e. 10 órakor tartotta meg évi rendes közgyűlését — Györffy Aladar alelnök elnökléte alatt, a kereskedelmi és iparkamara tanácstermében, Györffy A. üdvözlőlvén a megjelent tagokat, meleg hangon emlékszik meg az egyet volt elnökéről, Nánassy Ferenczről és Klein Gyula alapító tagról, kiknek halála nagy veszteség az egyletre nézve. Grünwald József titkár felolvassa az évi jelentést, melynek főbb adatait (addig is, míg egész terjedelmében közölnék a jelentést) a következőkben ismertettük: Az évi jelentés kegyeletes hangon emlékszik meg az egyesület első elnöke, néhai Nánassy Ferencznek elhunytáról, kinek nagy érdemei voltak az egyesület megalakítása körül. Van az egyesületnek ez idő szerinti 7 alapító, 39 rendes és 34 pártoló, összesen tehát 80 tagja. A baromfi-kiállítás, melyet az egyesület 1890. okt. 5—7 napjain rendezett, igen szépen sikerült; összesen 96 kiállító 220 törzs baromfival, 300 pár galambbal, számos dísz- és éneklő madárral, valamint tengeri nyullal volt képviselve. A kiállított baromfiak legnagyobb része megvásároltatott, így alapos remény van rá, hogy a baromfi-tenyésztés városunkban és vidéken örvendetes módon fog emelkedni. A kiállítást a földművelésügyi miniszter 200 frtnyi államszegélyben része-itette. — A pénztárnok jelentése szerint alapítványokból befizetett 250 frt (hátralek 100 frt), tagsági díjakból 113 frt frt (hátralek 40 frt); kiadott nyomtatványokért 37 frt 50 kr., könyvkereskedőnek 5 frt 26 kr., kiállítási segély 50 frt, levelezési atalány a titkárnak 10 frt. — A jelentések tudomásul vétetnek s pénztárnoknak a felment-

vény megadatik. Elnök tudatja, hogy a debreczeni tenyésztők minden eddigi baromfi-kiállításán első díjakat nyertek. Örvendetes tudomásul vétetik, az 1891-ik évi költség előirányzat 165 frt bevétellel, 99 frt kiadással s 66 frt. pénztármaradvánnyal megállapították. Titkárnak tiszteletdíj 5 drb arany megszavaztatik. A debreczeni gazdasági egyesületnek huszonöt éves jubileumát előkészítő bizottságba a baromfi-tenyésztő egyesület részéről kiküldetnek: Bekényi Péter, Györffy Aladar és Grünwald József. Egyik baromfi-tenyésztő igen érdekes véletlen keresztezésről tesz említést: a behozott pekingi kacskak ugyanis vadkacskakkal érintkeztek s e vérkeverésből erőteljesebb kacskak származtak. Az érdekes esetet az egyesület tanulmányozni fogja azon czélból, hogy ezen keresztezés mennyiben vált hasznára, vagy kárara a pekingi kacskak tenyésztésének? Következik a megürrült tisztí állások betöltése Elnökké egyhangulag Váczy János, pénztárnokká Muraközy László választatnak. Végül elhatározza a közgyűlés, hogy minden őszi vásárkor egy kis kiállítást rendez, hogy a közönség a különféle baromfi-fajokat megismerje. Ezen kiállításokon csupán 10 kr. belépti díj szedetik. Több tárgy nem lévén, a közgyűlés $\frac{3}{4}$ 11 órakor véget ért.

* Az ev. ref. zsinat előkészületei.

Az egyetemes református egyház öt kerületének egyetemes tanügyi bizottsága a legutóbbi napokban tartotta üléseit Szász Károly püspök elnökléte mellett. A jegyzői tisztelet Tóth Sámuel viselte. A tárgyalások az egyetemes konvent által a tanügyi bizottsághoz utasított fontos tárgyak körül forogtak; ezek közül a legnevezetesebb volt a református fő- és közepiskolák tantervének és az azokhoz tartozó módszeres utasításoknak átvizsgálása és módosítása. Ez irányban a bizottság a főbb pontok fölött elvi megállapodásokra jutott, melyeket egy kisebb bizottságnak a részletekben való keresztülvitel és az egész munkát szövegezése czéljából adott ki. A német nyelv tanítására nézve abban állapodott meg a bizottság, hogy az nyelvtani alapokon ugyan, de a nyelv gyakorlati elsajátításával történjen. A görög nyelvre nézve a bizottság az 1890. 30. t. cz. alapján, a görög nyelvet pótló tanfolyamoknak behozatalát oly iskolákban, ahol ez szükségesnek mutatkozik és anyagi megerősítéssel nem jár, megengedhetőnek találta. A bizottság az irásbeli iskolai és otthoni dolgozatok beosztását közelebb hozta az állami tantervben megállapított módokhoz. Különben is egy szűkebb körű bizottságot küldött ki ama megbízással, hogy lehetőleg október hóig egy részletes tantervet dolgozzék ki. Ezután még tárgyalás alá vettek a most fennálló iskolai belrendtartás-szabályzat szövegét és elhatározták, hogy azt csekély változtatással is fentartják. A vallástani tankönyvekre nézve a bizottság fentartotta a mostani gyakorlatot, mely szerint azokról az egyes egyházkerületek saját hatáskörükön belül intézkednek. A felsőbb oktatást illetően egy teljes bölcsészeti karnak valamint egy közepiskolai tanárképző intézetnek felállítását szükségesnek nyilvánította a bizottság és elhatározta, hogy a decemberben összeülő zsinat elé ily értelmű indítványt fog terjeszteni.

* Az alsó-szabolcsi tiszai armentesítő társulat gróf Desseffy Aurél elnökléte alatt ma d. e. 9 órakor választmányi ülést tartott Debreczenben, a városháza nagytermében. A gyűlésen Debreczen városát Kovács S. t. ügyész képviselte. A demarcationalis ügyben felterjesztendő emlékirat szerkesztésével megbízott küldöttség a következő indítványt terjeszti elő:

»Tekintve, hogy a társulat árterének különböző részei belvizek által rongáltaknak s e miatt a már sikerrel végrehajtott ármentesítést a belviz szabályozás műveletével ki kell egészíteni; tekintve, hogy a belvizrendezés megokolásával az ősi árternek több mint egy harmadrésze a társulat kötelekéből elszakítottatni szándékolatik, és ez által a társulat jövőbeli

Debrece

Debrece

16

1891. j

működés
re, hogy
ugyis röv
határozza
terület
s á t i s f
alapszabá
álló pont
nak keres
hozatalát
Hos
Kovács S
Lukács D
József ka
azon mó
nizster a
felterjeszt
a társula
jében akt
belvizek
Több apr
kezdét
Iés. A v
közö hat
el. A h-
bályozást
nem az
gyűlés 53
határozat
ben a m
tán kész
el r e n
kérük, ho
csupán a
oltalmazt
alapján r
nem von
telekben
azon hat
és melye
kis részbe
szomszéd
kat, mely
bolcsi ár
társulato
miniszter
ként jelö
hagyassa
daras, Ká
kivételév
Szoboszló
újszállás
váják id
zép-tiszai
határ mi
kivánnak
terhelő a
együtt. A
vel megb
és Osvat
perczel
* T
akadém.
melyfel
főként ö
lebb tart
e nyáron
bizottság
a követk
gymn. ta
igazgató,
Károly h
nagyenye
békesi és
* F
kásain
a tisztvi
órák al
vannak e
helyi vag
los helyk
Czelszerü
összes tis
* I
sertés or
folytán a
tása az o
betiltatot
ezen sz
tánysá

működéseiben meg lenne bénítva; tekintve végre, hogy a társulat a belvizek szabályozására ugyanis rövid időn törvény által fogköteleztetni; határozza el már most a társulat: hogy árterületén a belvizek szabályozását is feladatává teszi, s ehez képest alapszabályaink 3-ik és ezzel összefüggésben álló pontjait megváltoztatja, ezen új feladatának kerestülvitelére szolgáló szabályzatok meghozatalát későbbi elhatározásainak tartja fenn.

Hosszas vita után, melyben résztvettek: Kovács Sándor, Osváth Ferencz, Csohány L., Lukács Dezső, gr. Dessewffy Aurél, Zsendovics József kanonok, az indítványt a választmány azon módosítással fogadta el, hogy ha a miniszter a demarcationalis vonalat a társulat felterjesztése értelmében állapítja meg, akkor a társulat hajlandó alapszabályait a maga idejében akként módosítani, hogy árterületén a belvizek szabályozását is feladatává teszi. — Több apró tárgy elintézése után 1/2, 12 órákor kezdetét vette a rendkívüli közgyűlés. A választmánynak a belvizekre vonatkozó határozatát Uzonyi Péter nem fogadja el. A h.-bőszörményiek semmiféle belviz-szabályozást — ugymond — nem kívánnak, hanem az ellen erősen tiltakoznak. A közgyűlés 534 szavazattal 175 ellen a választmány határozatát elfogadja s a demarcationalis ügyben a május 13-iki közgyűlés határozata folytán készült emlékirat fölterjesztését elrendeli. — Ezen emlékiratban azt kéri, hogy azon árterek, melyek árvíz ellen csupán az alsó-szabolcsi társulat védgátja által oltalmaztatnak s jogerős árterfejlésztési eljárás alapján más társulat kötelékébe az ideig be nem vonattak, — feltétlenül ezen társulat kötelékében maradjanak. Szintén itt maradjanak azon határok is, melyek eddig is ide tartoznak, és melyeket szomszéd társulatok oldaláról csak kis részben borítottak árvizek. Átengedik a szomszéd társulatokhoz esatoltatni azon határokat, melyeknek nagyobb része az alsó szabolcsi árvizek elgátolása mellett is a szomszéd társulatok árvizei által elboríthatók. Kéri a minisztert, hogy a demarcationalis vonalat akként jelölje ki, hogy e társulat kötelékében hagyassanak: P. Kócs, Nagy Iván, Kun-Madaras, Karczag — e kettő az Üllő laposaik kivételével — P. Ladány, Nádudvar, Kaba és Szoboszló. Önként elbocsátani hajlandók: Kis-ujszállás, Dévaványát és Turkevét s nem kívánják ide bevonnai a Berettyó-Sárrétet. A közép-tiszai és berettyó-kőrösi társulatok közötti határ miként leendő megvonásához szólni nem kívánnak. Az így átesatolandó ősi árterületet terhelő adósságok menjenek át a területtel együtt. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésével megbízotnak: Kovács Sándor, Lukács Dezső és Osváth Ferencz. Ezzel a közgyűlés — pár percet 12 óra után — véget ért.

* Tanárválasztás. Dr. Öreg János akadém. tanárrá választván meg, tanszéke, melylyel a magyar és latin nyelv tanítása van főként összekötve, egyházközségünk legközelebb tartott közgyűlésének rendelkezése szerint e nyáron fog az arra kinevezett tanárválasztó bizottság által betölteni. Pályáztak e tanszékre a következő tanfélék: Kulesár Endre csurgói gymn. tanár, Benő János kisujszállási gymn. igazgató, Soós József tanárjelölt, Dr. Major Károly h.-m.-vásárhelyi tanár, Molnár József nagyenyedi segédtanár, továbbá Pöcz János békesi és Vozáry Gyula rimaszombati tanárok.

* Hivatalnokok, tisztviselők lakásainak nyilvántartása. Jóllehet, hogy a tisztviselők csupán a hivatalban, a hivatalos órák alatt tartoznak a felekkel érintkezni, de vannak esetek, mikor sürgős magánügyekben egyik vagy másik lakását keresik, s a hivatalos helyiségben nem tudnak felvilágosítást adni. Czélszerű volna, ha az egyes hivatalokban az összes tisztviselők lakhelyei kitüntetve lennének.

* Hirdetés. Nagy-Károly városban a sertés orbáncz járványszerűleg fellépett, minek folytán a heti és országos sertés vásárok tartása az ottani rendőr-kapitányi hivatal által betiltatott. Debreczen, 1891. július 3. Debreczen szab. kir. város rendőr-főkapitánysága.

* Személyi hir. Zaitsák Károly, 15-ik Pálfi huszárezredbeli vezérőrnagy, Debreczenbe érkezett Nagy-Varadról s az ezrednek itt állomásozó 4-ik százada felett ma szemlét tartott.

* Huszárok átvonulása. A 15. huszárezrednek Kis-Szent-Miklóson állomásozó 1. és 3. százada f. hó 4-én elindult az ezredgyakolatokra Debreczenbe. Az első század Simándon, Nagy-Zerinden, Nagyszalontán és Nagyváradon átmenve, f. hó 10-én érkezik Debreczenbe.

* Női kereskedelmi iskolák. Mint értesülünk, a női kereskedelmi iskolák már októberben megnyílnak Budapesten, Miskolczon, Szegeden, Pozsonyban, Brassóban, Temesvárott, Ujvidéken, Sopronban, Győrött, Szombathelyen, Kolozsvárott, Székesfehérvárott, Pécsen, Aradon, Kassán, Debreczenben és Fiumében. A kultuszminiszter azért választotta épp e városokat, mert kereskedelmi emporiumok és felsőbb leányiskolájuk is van.

* Tanítóválasztás. A debreczeni ev. ref. egyház tegnap d. e. 10 órákor tartott közgyűlésen két leánytanítói, egy óvónői s egy fitanítói állást töltött be. Pályázók igen sokan voltak mindenik állásra. Az árok-utczai főleánytanítói állásra meg lett választva: Kanizsai Endre káplántanító; az árok-utczai fitanítói állásra: Horvák Lajos; az ispotályi óvónői állásra: Nagy Ida k. a.; az ispotályi tanítónői állásra: Madarassi Kamilla k. a.

* Szakszó Rezső prépost-kanonok javulása minden megszokás nélkül szépen halad; kissé lassabban ugyan, mint az amputáltok után újabb időkben megszoktuk, — a mi sokakban, kik a derék főpap iránt részvételt viseltek, némi aggályokat, sőt alaptalan feltevéseket is okozott; — de a lassúság a műtéti seb viszonyainak egyenes természetes következménye volt, s ha laikus körökben elősegítette is a kedvezőtlen hírek keletkezését, kezelő orvosainál aggodalomra okot nem szolgáltatott, nem szolgált ma sem, s felgyógyulása, már rövid idő múlva teljes leend. Jól alszik, étvágya kitűnő, s a hosszas betegség s ágyban fekvés, testvérenek s környezetének odaadó, szeretetteljes, gondos apolása mellett, nemcsak nem törte meg, hanem kinézése sokkal jobb, s kedélye vidámabb, mint valaha volt. Már műlába is meg van rendelve, s pár hét múlva elkészülte után, nem a folyosókon kerekesszékekben fogja tenni sétakösziszáit; hanem leutazhatik Nagy-Varadra meczafolni az állapota veszélyes voltáról, s örökös járási képtelenségéről terjesztett híreket. Mert ma már, mint általában tudva van, oly tökéletes műlábakat tudnak készíteni, a melyekkel idegen segítség nélkül járni, gyalogolni, lépcsőkön fel- és lemenni, de sőt lovagolni is lehet.

* Az őrmesterek táncvigalma. mely szombat este tartatott a Margit-fürdő disztermeber, kitűnően sikerült. Megjelent a táncmulatságon a honvéd- s a közöshad-seregbeli tisztikar is, Bolla tábornokkal élőkön. A négyeseket 60 pár táncolta. A kitűnő mulatság, melynek jóvedelmét a derék őrmesterek jótékony célra fordítják, reggelig tartott a legpompásabb hangulatban. A tánczokhoz Rácz Károly zenekara játszott.

* Képviselő számár. A p...i deákok kifogták a számarat, mely minden reggel tejet hordott a konviktus számára; bevezették az előadási terembe s az első padhoz kötötték, éppen mikor T-y professzor — e kitűnő öreg tudós, — előadást volt tartandó.

Az öreg mit sem sejtve, belép a terembe, hol a számaron kívül több hallgató nem volt.

— Hm! úgy látszik, az én tanítványaim képviselőt küldtek maguk helyett. Ma nem tartok előadást. Azzal megfordult s hazament.

Másnap valamennyi hallgatója megjelent az előadáson — a számaron kívül.

A tudós fellép a katedrába, pápaszemét megigazítja, azután körül néz s így szól:

— Nini! uraim, nem látom a kollegájukat, hol hagyták, akit tegnap maguk helyett képviselőül küldöttek?

* Tűzoltó muri. A debreczeni önkéntes tűzoltó-egyletnek a város egy közös vascsora tartására 100 frtot adományozott s a vacsorát tegnap tartották meg a laktanyában.

Megjelentek ott: Simonffy polgármester és a város néhány előkelő hivatalnok is, továbbá Szepessi gőzmalom igazgató, ki köszönetet mondott a tűzoltóknak példás buzgóságukért. Pohárköszöntőket mondtak még: Boczkó Samuel, Simonffy Imre, Publik Ernő. A kitűnő társas estély éjfélig tartott.

* Köszönetnyilvánítás. A debreczeni gazdasági tanintézet hallgatói segélyző-egylete javára a következő adományok folytak be: Masztics Elemér ur 1 frt, a tanintézet hallgatósa által rendezett majális felülfizetése 20 frt, a harmad éves hallgatósa 7 frt 50 krt. Az egész év folyamán összesen bevételt adományokból 196 frt 80 kr, mely összeget az egylet nevében köszönettel nyugtázom. Részbenyái Béla s. e. elnök.

Irodalom és művészet.

Egy szerencsés könyv. Egy új könyv jelent meg Szegeden. Címe: Vadászati és madarászati emlékeimből. Irta Lakatos Károly. Ez a könyv többek közt azért érdemi meg a »szerencsés« cím, mert a királyi udvar számára 12 példányt rendeltek meg belőle, ami pedig aligha történt még meg magyar könyvvel.

Jogi szaklapok. Nem érdektelen tudni a jog és közigazgatással foglalkozó szaklapjaink számát, a fővárosiak is szép számmal gyarapodtak az utóbbi időben, s a vidéki kir. táblák székhelyein a kolozsvári, marosvásárhelyi és pécsi táblát kivéve vannak már szaklapjaink. Ezen szaklapok következők: Budapest: »Jogtudományi közlöny« szerkesztője Dr. Dárday Sándor; »Jog« szerkesztői Dr. Révay Lajos és Dr. Stiller Mór; »Ügyvédek lapja« szerkesztője Dr. Wolf Vilmos; »Büntető Jog tára« szerkesztője Német Péter kir. táblai bíró; »Jogi Szemle« szerkesztője Dr. Márkus Dezső; »Budapesti Ellenőr« szerkesztője Dr. Maislis Mór; »Kereskedelmi Jog és ismeretek tára« (havi) szerkesztője Dr. Roth Pál; »Magyar Igazságügy« szerkesztője Dr. Tarnai János; »Magyar közigazgatás« szerkesztője Boncza Miklós ügyvéd. Vidéken: Debreczenben: »Jogi Hetilap« szerkesztője Takács Ferencz ügyvéd; »Debreczeni táblai Értesítő« szerkesztője Dr. Kardos S. ügyvéd. Győrött: »Törvénykezés« szerkesztője Dr. Erdős Kálmán ügyvéd. Kassán: »Kassai Jogi Közöny« szerkesztője Dr. Glück Lipót ügyvéd. Szegeden: »Szegedi Jogászlapok« szerkesztői: Dr. Apáthy Gyula kir. alügyész, Dr. Papp Dezső és Reimiger Jakab ügyvédek. Pozsonyban: »Pozsonyi Szemle«, szerkesztője Dr. Sándor Endre ügyvéd. Temesvárott: »Délvidéki törvénykezési és közigazgatási Értesítő« szerkesztője Dr. Steirer Adolf ügyvéd, végül Nagyváradon is. Látjuk tehát, hogy a jogi élet, az irodalmi működést tekintve már is erős pezsdülésnek indult a táblák decentralizációja által. reméljük, hogy a szakközönség szellemi támogatása ezen szaklapokat, a jogirodalomhoz méltó niveau fogja tartani, s közre fog hatni még a tekintetben, hogy jogi kérdések megvitatása által ezen lapok még azon üdvös eredményt is érjék el, a mi sok homályos és kétes jogesetek tisztázásában nyilvánul.

TÖRVÉNYSZÉK.

A battonyai lázadás. Napok óta folyik a vizsgálat Battonyán. Eddig hét foglyot kísérték át a szegedi fegyházba. Köztük van Nagy György is, a ki akkornap Nagylakra menekült és néhány napig a szőlőkben bujdosott. A letartóztatottak Pakurár Mitru kivételével mind hatóság ellen való erőszak ezimén kerülnek a törvényszék elé. A vizsgálat kiderítette továbbá azt is, hogy a zavargók fegyvertelenül jelentek meg a városház előtt, csupán Németh Margit kerített elő hirtelen egy pisztolyt közel levő lakásáról. Molnár vizsgálóbíró visszautazott Battonyára, a hol néhány napig tanukihallgatással foglalkozik. Különben a Lovonics főispánhoz érkezett szolgabírói jelentések szerint a két ünnepnapon mindenütt esend és rend volt. A munkások a múlt évi föltételek mellett mindenhol elvállalták az aratást.

Debr...
Debr...

CSARNOK.

AZ ESKÜVŐ.

— Elbeszélés. —

Irtta: **A m o r.**

(Folytatás.)

— El a toronylyukba! ki vele!
Rezeda daczosan megfordult s menni akart, de nagy-anyja visszahívta:

— Ide előbb, kezét csókolni! s paranesó-lólag nyujta kezét a csókra.

Rezeda szemében gyótró kin tükröződék, de gyorsan összeszedte magát s szilárd léptekkel ment az öreghez s ajkai érinték a kinyujtott kezét.

De most, mintha türelme végképpen ki lenne merítve, az ajtó felé sietett s becsapta az ajtót úgy, hogy a léghuzam eloltá a lámpákat Magdolna előtt s az ablakok esőrömpölve, darabokban zuhantak alá.

A nőselédek Rezeda után mentek s jeleket adtak egymásnak, aztán egyikök előbbre lépett s óvatosan körültekintve suttogá:

— Rezeda kisasszony, az idő oly szép, mint a világeremlés első tavaszán, én majd bezárom az üres toronykamrát.

Rezeda megállt, de aztán röviden mondá:
— Nem! Teljesítsétek kötelességeket!

Előre ment egyenesen a földszinti pinczeszerű helyiségbe, melyben csak kigyó, penész-bogár s száz lábuak uralkodtak, ezen épület kirugó sarkán az első emeleten erkélyt képezett, míg teteje toronyszerű magasságban az ég felé nyult. Rezeda leült egy ott heverő szalmazsákra s kétségbeesetten lehangelve nyugtatta fejét karjain. Közönynyel hallgatta a kulcsot esikorgva fordulni a zárban, aztán kihúzták azt, s a nők sajnálkozással távoztak tovább.

Igy mult el körülbelül fél óra, midőn fenn, a kis ablaknyíláson egy, tán tizenhat éves szobaleány esinos, barna feje kandikált be.

— Rezeda kisasszony! — suttogá.

— Hagyj békével.

— De hát csak hallgason meg! Valaki van itt!

Rezeda felugrott.

— Lehetetlen, mit mondasz? most az erdőben? Szólj hát Julesa!

Julesa mosolyogva, élénken bicezentett fejével, miszerint nem lehetett kételkedni szavaiban.

— Hol van nővérem?

— Kamilla kisasszony tán még benn van, hogy kibékítse a nagymamát, kit ön annyira megharagított.

— Nos, hát vigyázz, s mondd meg neki, hogy Gáthegeyi urral beszélgetek a ligetben.

— Igenis — monda Julesa.

Rezeda ez alatt kapaszkodott az ablakra.

— Tartsd a létrát! Ugy nyujtsd kezéd! Nem lát valaki?

— Nem, nem! ma nem is jön erre senki, mindnyájokat elriasztottam, azt beszéltem, hogy ott a ligetben szörnyű félelmes kísértetet látam járkálni. Hahaha! nem mer oda menni senki.

Igy eseevge Rezeda mellett ment s mindkettő pár pillanat múlva eltűnt a bokrok sűrűjében.

Hopp hopp Terka, ki ismét visszanyerte rendes egykedvűségét, Rezedának kényszer kézcsókja következtében megint magán kívül lett, miután Rezeda oly hatalmasan becsapta az ajtót, hogy a lámpák kialudtak, s az ablakok összetörték.

— Ördög van vele, vissza a zárdába azzal az elátkozottal! Istenem, nem tudom, mi a baja!

— Honvágy — viszonzá Kamilla halványan, kimerülten fordulva vissza az ablaktól.

— Honvágy, honvágy! A zárdában majd kigyógyítják belőle! Majd adnak neki Magyarországot, igen — a börtönben!

Kamilla erőt vett felindulásán. Igazi érzelmét elnyomva úgy tett, mintha a nagy-anya előítéleteit helyeselné. s ezen politikai eljárás által gyakran célt ért az öregnél.

— Biz' úgy van az, — mondá — de minek bosszankodol annyira kedves, jó nagymamám? hiszen csak intened kell, s minden úgy történik, a mint akarod, a te szavad határoz sorsunk fölött.

— Na, hiszen tudom, te vagy az okosabb, — mormogá az öreg — csak engedelmeskedni, vakon engedelmeskedni! De még sok, nagyon sok hiányzik, hogy olyanok legyetek, mint mi. Ha én azt mondom: legyen így! — akkor így legyen! Ha azt mondom: legyen amugy! akkor amugy legyen! s vége mindennek.

— Igazad van kedves, jó nagymama. De a fa nem dől le egy fejszeesapásra, hanem a mi a csapásokat illeti, csak ne sokat a jóból! De lám, lám, — folytató Kamilla, más fordulatot adván a társalgásnak — mi jut eszembe? Mégis jó volt Gáthegeyit kitiltanod a házból. Nem baj, ha Rezeda busul is miatta. De Paula néni, meg Hortenzia néni nagyon meg lesz elégedve: hiszen tudod milyen kényes czélzásokat tettek mindíg; mert bosszankodnak, hogy Rezedának olyan gazdag és szép jegyese van. Bizony nagyon okosan cselekedtetél kedves, jó nagymama. Mire való az irigység ily közeli rokonok között?

— Tyhü szent szűz! mi lelt engem? Nagyon meleg van idebent, nyisd ki az ablakot. Azt mondad, okosan cselekedtem? Oh te együgyű! Azok a rossz nyelvek azt fogják mondani: Itt van ni! francia soha sem veszi el azt a leányt s még az a magyar majom is ott hagyta a faképnél. Istenem, ez még a koporsóba visz engem! Hadd jöjjön úgy, mint eddig, egy hónapban egyszer. Szent Mária-Magdolna! hiszen már ugyis eléggé elkeserítették életemet; igaz, mindennek atyátok volt az oka. Hát még többet pletykázzanak? Nem! hadd jöjjön, Isten neki!

— Igaza van kedves, jó nagymamám. Ez nekem eszembe sem jutott, de hát azt hittem, hogy úgy sem lesz semmi a házasságból.

— Semmi? Hát miért? Igaz, hogy az a majom nem tudja, mi illet meg egy francia nőt, de mégis kezét csókol, elég az, én egyszer megengedtem. Csak már te mennél férjhez?

— Én, kedves jó nagymamácskám? de hát kihez?

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

Aratás. Az aratáshoz az ország legnagyobb részében immár hozzáfogtak. A termés eredményéről ma még tiszta képet nem lehet alkotni, annyi azonban máris bizonyos, hogy úgy mennyiség, mint minőség tekintetében a tavalyinál sokkal rosszabb lesz. Ugy látszik ezt tudja, éri a börze is, mert a buza-árak, bár lassan, de folyvást emelkednek. De nemcsak nálunk, hanem a külföldi piacokon is emelkedik a gabona ára. Sőt Amerikában is hirtelen felszökött a buza ára. Az árak emelkedésére nagy befolyást gyakorolnak az Oroszországból érkező kedvezőtlen hírek is, melyek szerint az ideai termés a belfogyasztást sem

lesz igen képes fedezni, nemhogy kivitelre maradna. Mindenesetre helyesen teszik gazdáink, ha termésüket, mely ugyis kevés, nem potyázzák el, hanem várnak az eladással. Talán megnyerhetni a réven azt, amit elvesztettünk a vámon.

Országos lóvásár Nagyváradon.

A biharmegyei gazdasági egyesület elhatározta, hogy Nagyvárad városának támogatásával minden évben, az őszi lóversenyekkel egyidejűleg s így az idén szeptember 19, és 20-án országos lóvásárt rendez Nagyváradon, elsőrendű vevőket kellő számmal értesít és lehetőleg kieszközli, hogy az állam ezzel egyidejűleg tartsa a menő vásárlást. Az egyesület célja az, hogy nagyobb lóvásárt biztosítson Magyarország keleti részének, a hol egyetlen oly vásár sincs, melyre a tenyésztő is bizton számíthatna tenyésztésének értékesítésénél és a vevő is abban a biztos reményvel mehetne, hogy szükségletének megfelelő anyagot kellő számmal találhat. Hogy a cél elérhető legyen, az egylet felhívja keleti Magyarország összes lótenyésztőit, hogy látogassák meg e vásárt, eladó lovakkal és legkésőbb augusztus 1-ig küldjék be az egylet titkári hivatalához Nagyváradra a vásárra szállítandó lóanyagának részletes leírását. Ezen bejelentés díjmentes, valamint semminemű helypénzt sem szednek, csupán a tényleg eladott lovak árából vonnak le a vásár rendezése által okozott költségek fedezésére 2%-ot.

A vetések állása és a mezőgazdasági állapot a külföldön június hó második hetében.

Bulgária: A szofiai főkonzul jelentése szerint a mezőgazdasági és kerti vetemények általában véve a kedvező időjárás befolyása alatt jól gyarapodnak s az ideai termés egészen kielégítő eredményt fog nyújtani. **Várna:** a konzul jelentése szerint a vetések többnyire mindenütt szépen fejlődnek. A buza szépen elvirágozott: a szemképződés teljesen jónak mondható. Az árpa, a melyből a rendesen többet vetettek, érik és jól fog fizetni. A kukorica is jól gyarapodik. **Viddini:** főkonzul jelentése szerint a kedvező időjárás előmozdítja a tenyésztet fejlődését és a terméskilátások eléggé jók is s középhozamra számítanak. **Németország:** A königsbergi konzul jelentése szerint az időjárás június hó első felében kedvezőtlen, hideg és száraz volt és eskis az utóbbi napokban esett az eső; de néhány napon át der is volt s ez a vetéseknek nagyon ártott, különösen a rozsoknak. Szenvedett a burgonya és a zöldség is. Az őszi buza meglehetősen jó. **Románia:** A hivatalos lap közli hogy a gabonavetések valamivel jobban gyarapodnak, de általában véve különbözően állanak. A tavasziak jól fejlődnek. **Törökország:** a janinai főkonzul jelentése szerint az időjárás már hetek óta kedvezőtlen a vetések fejlődésére; eső csak szórványosan volt és e miatt a tenyésztet stagnál. **Svájcz:** A genfi konzul jelentése szerint a buzavetések kedvezően állanak.

Kőbányai sertésüzlet

A sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Julius 3.

a) Hizott sertés árak: I. Magyar első rendű: 1) Öreg nehéz (páronként 300—400 klgon felüli súlyban) 42.—43.—. 2) Öreg közép (páronként 300—400 klg-súlyban) —.—. 3. Fialat nehéz (páronként 320 klgon felüli súlyban) 44.50—45.—. 4. Fialat közép (páronként 251—320 klg, súlyban) 46.—47.—. 5. Fialat könnyű (páronként 250 klgmíg terjedő súlyban) 47.—48.—. II. Magyar szedett: 6. Nehéz (páronként 250 klgon felüli súlyban) 42.—43.—. 7. Közép (páronként

220—280 kilgr. sulyban) 45.—46.— 8. Könnyű (páronként 220 kilgrig terjedő sulyban) 47.—47.50. III. Szerbiai: 9. Nehéz (páronként 260 kilgron. felüli sulyban, —46.— 10. Közép (páronként 220—260 kilgr. sulyban) 46.—46.50— 11. Könnyű (páronként 220 kilgrig terjedő sulyban) 47.— Sertés létszám: július 1 napján volt készlet 140.653 darab. A hízott sertés üzletirányzata: változatlan. — Hízlatni való sertés — — —, malacz (4—11 hónapos korban) felhajtott 713 drb.

Budapesti gabonatözsde. Julius 4-én. Buza tavaszra —— pénz, —— áru máj.—jun. 9.32 pénz, 9.34 áru, őszre —— pénz —— áru. Tengeri (új) 1891. máj.—jun. 5.47 pénz, 5.49 áru. Zab őszre 5.65 pénz, 5.67 áru. Káposztarepce aug.—szept. 15.95 pénz, 16.05 áru.

Felélős szerkesztő: **Kósa Barna.**
Kiadók: **Szinay Gyula** főszerkesztő,
Dr. Bakonyi Samu főmunkatárs.

Lakás kerestetik!

A csapó- vagy czepléd-utca környékén 3—4 szobából álló s mellékhelyiségekkel (istállóval is) ellátott kényelmes

utcai lakást

keres egy intelligens uri család. — Tudakozódhatni a kiadóhivatalban.

Leszállított árak!

Atyántól átvett **üveg, porcelán** és **konyha berendezési** üzletben tülhalmazott raktár miatt az összes **asztali thea, kávé, mocca** készleteket, **függő lámpákat, fa- és bádóg-tálcákat, virág-vázákat, disz-korsókat** a mai naptól leszállított

gyári árakon

szolgálom.

Debreczen, 1891. július hó.

251 11 Ifj. Pájer József.

Leszállított árak!

Július 1-től kezdve az idény előhaladtával **divatos női ruhaszövetek,**
MOSÓ VOILE-ok,

Valódi francia batist,
Zephirek és atlas szatinok

rendkívül leszállított
327 árakon kaphatók: 6

Szabó Lajos fiai czégnél
DEBRECZEN, ROZSATÉR.

KILLER EDE

butorraktára Debreczenben, főpiacz.

Ajánlja a legnagyobb választékkal berendezett

BUTOR RAKTÁRÁT

legujabb rajzokkal, szövetmintákkal, s nagyobb megrendeléseknél 150 centiméteres mintákkal is készséggel szolgálók.

Árjegyzéket kívánatra bérmentve küldök.

Teljes tisztelettel

Killer Ede.

159 25

Szt.-Margitszigeti gyógyfürdő.

A szt.-Margitszigeti sétakert, **tiszta, pormentes levegőjével** és elismert jó hatású **35° R. meleg kénes forrás vizével** legalkalmasabb gyógyhelynek bizonyult. A korszerű fürdőberendezéseken kívül van **300 szoba, tarsalgási- és tekejáték-terem, posta, telefon, távirta.** Kitűnő eredménnyel használtatott a héviz, mint fürdő vagy belsőleg, mint gyógyital és belelézésre a következő kóralakok ellen: **csusz, zsábak, idült kútegek, külsértések után fellépett izzadmányok, görvély s bujakor, máj-, gyomor-bélbántalmak, idült székrekedés, hólyag hurut, női bántalmak, garat-, gégetüdőhurut, hüdések, idegbántalmak.** Utóbbiak ellen a villamos fürdők alkalmaztattak meglepő sikerrel. Fürdő- és menetjegy együtt váltva, valamint fürdőbérletnél, mérsékelt ár. A gyógyhelyen fürdővendégek a fürdő- és menetjegy nélkül előnyben részesülnek. A lakásoknál **május és szeptemberben 30 százalék engedmény.** Rendelő fürdőorvos: **Dr. Bauer Antal** főhercegi udvari orvos. **Fürdőid ny tartama május 1-től szeptember 30 ig.** Hajóközlekedés félóránként. Menettérti jegy **hétköznap 20 kr., vasarnap és ünnepnap 34 kr.** Naponként katona és cigányzene. Árszabály kívánatra bérmentve megküldetik.

Megrendeléseket lakásokra átvész

295 5—4 a szt.-margitszigeti gyógyfürdő felügyelősege Budapestén.

Uj temetkezési intézet!

DANKÓ MIHÁLY

ujonnan berendezett

temetkezési intézete

DEBRECZENBEN,

Czepléd-utca 2155. szám alatt, a gyógyszerházzal szemben.

Becsés tudomására hozom, miszerint: a nagyérdemű közönség elismerő bizalmánál fogva üzletemet fokozatosan oda fejlesztettem, hogy a temetkezéshez megkívántató

érc, fa és mindennemű behuzott, egyszerű és diszes koporsók,

hallotti kellékek, gyászokcsik, legszebb kivitelben,

a gyászoló felek igényeihez mért

tisztességes olcsó árért

szolgáltatnak ki. Főtörekvésem leendő mindig a szolid verseny betartása mellett a szigorú pontosság és figyelem.

Etvállalok mindennemű temetések rendezését, helyben, mint vidéken. — Hullaszállítás minden irányban.

Ércz, mű, és élővirág koszorúk előállítását szalag felirással — vagy a nélkül — a kor kívánalmaihoz mért olcsó árért.

Kérve a n. é. közönség pártfogó támogatását, hogy a szomorodott felek igényeit továbbra is méltányosan elégíthessem ki.

Debreczen, 1891. Junius hó.

Kiváló tisztelettel:

DANKÓ MIHÁLY,

180 19

Férfi chifon-ingek
gallér vagy a nélkül 1-50, a hirtveves Schroll-féle chifonból, három minőségben, 1-90, 2-20, 2-60.

Gallérok, kézelők, ZSEBKENDŐK
MINDEN ÁRHOZ.

Harisnyák
urak, nők, gyermekek részére.

CZÉRNA- és SELYEM-KEZTYŰK, napernyők, ESERNYŐK
legolcsóbb beszerzési forrása

SZABÓLAJOSFIAI
CZÉGNÉL
Debreczen, Rózsatér.

Rickl József Zelmos
DEBRECZEN.

Ajánl friss töltésű ásványvizeket u m. Bikszádi, Bártfai, Czigelkai, Csizi jod-Emsi Franzensbadi, **Gieshübli**, Gleichenbergi, Halli jod, Ivándai, Karlsbadi, Kis, sigeni, Rákóczy, Koritniczai, Krondorfi, Lipiki jod, Margit forrás, Marienbadi **Mohai Agnes** és **Stefánia** forrás, Paradi, Püllnai, Preblau, Pymouth aczel, **Screbenai** (Bosnia), **Guber** forrás, **Levico** és **Roncegnoi** arsen és vastartal-
muak, Rohitschi, Selters, Salvator, Said-
schitzu, Szolyvai, Szulini és Budai keserű
vizeket.

Továbbá:
**Lenkence, olajban tört minden-
féle festékeket és mindennemű
fűszerárukat**
a legutányosabb áron.

Kunz József és Társa
BUDAPEST DEBRECZEN, N-VÁRAD
Kistemplom-bazár.

Francia batist
előnyös bevásárlás folytán, rendkívül
olcsó **leszállított** áron.

Kiházásitási kelengye
teljes kiállítással.

Vászon, kész fehérnemű, divat-rövidaru
butor-szövet, szőnyeg, függöny, ágy és
asztalterítő, paplan és matrác-raktár
dus választékban, jutányosan szabott
árak mellett.

Lynoleum (parafa szőnyeg)
bizományi raktár gyári áron.
Pike, trico, plüs
NYÁRI PAPANOK
274 és mindenféle 13
fürdő cikkek.

Legújabb szabadalmazott

mosógépek,
kerti lóczák,
KERTI BUTOROK,
jégszekrények,
TIZEDES MÉRLEGEK,
mezőgazdasági eszközök,
a legjobb kaszák
írásbeli jótállással,
vas- és kátránytető-lemezek,
valódi „FUCHS“-féle
rokás jegyű szerszámok
minden iparághoz.

Minden vasáruba vágó cikkek
legolcsóbb beszerzési forrása.
Képes árlap, kívánatra, bérmentve küldetik.

TÓTH GYULA
273 100-60 ELŐBB
TÓTH LAJOS ÉS TÁRSA
vaskereskedése Debreczen, főpiacz városház és czepléd-uteza sarkán.

Nyomatott a «Debreczen» nyomda részvénytársaságnál 1891.